

S a o p š t e n j e z a j a v n o s t

Beograd, 05. jun 2015. godine

Bankarski sektor u CIE i dalje znatno profitabilniji nego u Zapadnoj Evropi

Strateške analize za region Centralne i istočne Evrope:

- **Profitabilnost u regionu približava se održivijim nivoima, ali i dalje je viša nego u Zapadnoj Evropi**
- **Ekonomski oporavak u regionu trebalo bi da dovede do umerenog rasta kreditiranja, kao i laganog snižavanja stope nenaplativih kredita**
- **Osim tradicionalnih bankarskih kredita, perspektiva je dobra i za alternativne proizvode i usluge**

Bankarski sektor u Centralnoj i istočnoj Evropi (CIE, region koji uključuje Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Hrvatsku, Poljsku, Rumuniju, Rusiju, Srbiju, Slovačku, Sloveniju, Češku Republiku, Tursku, Ukrajinu i Mađarsku) doživeo je znatne promene nakon globalne finansijske krize 2008. i 2009. godine. Iako je profitabilnost i dalje viša nego u Zapadnoj Evropi, brojke se približavaju održivijim nivoima u odnosu na pretkrizno razdoblje. Ovo je jedan od ključnih zaključaka studije „*Poslovne mogućnosti za banke u regionu CIE*“ UniCreditovog Odeljenja za strateške analize u CIE. Ukupno gledano, krediti su i dalje najvažniji bankarski proizvod, ali očekuje se rast tražnje klijenata i za alternativnim uslugama.

Profitabilnost usporava prema održivijim nivoima

Banke u regionu CIE i dalje su profitabilnije od onih u Zapadnoj Evropi, ali primetno je da njihova sposobnost generisanja prihoda usporava prema održivijim nivoima. Dok su u godinama velikog rasta pre krize (od 2006. do 2008.) njihove stope povraćaja na imovinu u proseku iznosile 2 posto, između 2010. i 2014. bile su na nivou od 1,4 posto. U 2015. i 2016. godini bi pod uticajem situacije u Rusiji prosek trebalo da iznosi 0,8 posto. Prema proračunima UniCreditovih stručnjaka, povraćaj na imovinu za kreditne institucije u Centralnoj i jugoistočnoj Evropi (CJIE, koji podrazumeva region CIE bez Rusije, Turske i Ukrajine) u navedenim periodima iznosio je 1,6 i 0,8, odnosno 1 posto. Nasuprot tome, banke u Nemačkoj, Italiji i Austriji beležile su stope od 0,4, 0,2, odnosno 0,4 posto.

„U Centralnoj i istočnoj Evropi kamatne transakcije, to jest tradicionalno bankarsko poslovanje, generišu gotovo dve trećine ukupnih prihoda sektora. Uz uslove stalnog pritiska na marže od ključne važnosti će biti razvoj alternativnih izvora prihoda, kao i povećanje sposobnosti banaka da generišu prihode“, izjavio je Karlo Vivaldi, direktor Divizije za poslovanje CIE u UniCreditu.

Finansiranje će i u budućnosti ostati najvažniji bankarski proizvod. „Očekujemo umereni rast kreditiranja u skladu sa privrednim oporavkom u regionu“, otkriva Mauro Đorđo Marano, zamenik direktora Odeljenja za strateške analize u CIE. „U regionu CJIE predviđamo rast od 3,9 posto ove i 4,6 posto sledeće godine. Stope u regionu CIE iznosiće 5,1 odnosno 7,8 posto“, ističe Marano. Stopa rasta kreditiranja znatno će se razlikovati od zemlje do zemlje. Udeo nenaplativih kredita ove godine će ostati na relativno visokom nivou. Pa ipak, za neke zemlje se predviđa određeni napredak.

Promene u tražnji pravnih i fizičkih lica

„Nema sumnje da će dodatno rasti važnost alternativnih usluga, različitih od tradicionalnih bankarskih kredita“, izjavio je Karlo Vivaldi. „Prema našim analizama, poslovni korisnici će u budućnosti uticati na veću potražnju za finansiranjem koje se ne temelji na kreditima.“

U odnosu na industrijski razvijene zemlje Zapadne Evrope, ne samo bankarski krediti nego i obveznice imaju puno manji udeo u finansiranju dugovanja za kompanije u CJIE. Imovina privatnih domaćinstava u CIE i dalje je manja nego u domaćinstvima Nemačke, Italije i Austrije, ali se ulaže u slične jednostavne proizvode. Rast imovine trebao bi da otvori mogućnosti za nova ulaganja u sofisticiranije hartije od vrednosti.

Kada je u pitanju korišćenje interneta za obavljanje bankarskih transakcija, region CIE i dalje zaostaje za Zapadnom Evropom. „Međutim, klijenti banaka u Centralnoj i istočnoj Evropi su izuzetno tehnički potkovani. To je vidljivo kroz snažan rast elektronskog bankarstva u prethodnim godinama,“ analizira Mauro Đorđo Marano. „Moderne usluge za klijente putem interneta ključni su činilac uspeha banke u CIE regionu“. Plaćanja kreditnim karticama pokazuju jednako snažan rast.

Novim rešenjima do jačanja vodeće pozicije na tržištu Centralne i istočne Evrope

Uprkos određenim izazovima, UniCredit se smatra dugoročnim, strateškim ulagačem u CIE i ima želju da proširi poslovanje sa pravnim i fizičkim licima u regionu. Ova bankarska grupa ima veliku mrežu od gotovo 3.500 ekspozitura u 14 zemalja, koja generiše otprilike četvrtinu njenih ukupnih prihoda. Kroz svoje međunarodne centre UniCredit u regionu CIE opslužuje više od 20.000 međunarodnih kompanija. U tom kontekstu, podržava klijente i njihove poslovne aktivnosti oslanjajući se na solidno poznavanje lokalnih zakona i tržišta, pomažući im da identifikuju i iskoriste nove mogućnosti.

„Snaga UniCredita u CIE leži u već tradicionalnoj snazi naših lokalnih banaka. Tokom protekle četiri godine povećali smo naša tržišna učešća i kada je u pitanju finansiranje i kada su u pitanju depoziti klijenata u odnosu na neke od naših konkurenata“, pojašnjava Karlo Vivaldi, direktor Divizije za poslovanje u CIE u UniCreditu. „Želimo da zadržimo taj pozitivan trend. U skladu sa tim, klijentima ćemo ponuditi ne samo poznate usluge na uobičajenom nivou kvaliteta, već i inovativna rešenja za nove zahteve“.